

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING FÖR TRÄDGÅRDSODLARE.

N° 5.

Maj 1867.

6:te årg.

Af denna tidning, som uteslutande sysselsätter sig med till trädgårdsodlingen hörande ämnen och i hvilken Svenska trädgårdsföreningen, Stockholms gartnersällskap, m. fl. likartade föreningar offentliggöra sina förhandlingar, utkommer ett nummer i hvarje månad. — Prenumerationspriset är för helt år, såväl å postkontoren och i bokhandeln, som hos redaktionen *Två riksdaler riksmünt.* — Bref adresseras till *Redaktionen af Tidning för trädgårdsodlare, Stockholm & Kgl. Landbruksakad:s experimentalfält.*

Berättelse öfver Upsala trädgårdssällskaps verksamhet under år 1866.

Afgifven vid sammankomsten den 4 februari 1867 af dess Sekreterare.

I enlighet med stadgarne hafva under det nu förflutna året fyra ordinarie sammankomster hållits, hvaraf en eller sommar-sammankomsten liksom de föregående åren förenats med en ångbåtsutflykt, denna gång till Signildsberg och Skokloster, på hvilket sistnämnda ställe sammanträdet hölls. Dessutom har sällskapets bestyrelse trenne gånger haft sammanträden. Till ledamöter i nämnde bestyrelse valdes på februari-sammankomsten: till ordförande direktören Fr. Pettersson, till v. ordf. direkt. C. J. Wallin, till skattnästare apotekaren Andberg, till sekreterare skoladjunkten Ahlberg, samt till öfrige ledamöter borgmästaren Kindeström, doktor Døvertie, trädgårdsmästarna P. E. Berg och Mossberg.

Antalet af sällskapets ledamöter har varit ungefärligen detsamma, som under föregående år, eller omkring 130.

»Tidning för trädgårdsodlare», utgifven i Stockholm af hr E. Lindgren, har äfven i år blifvit till samma nedsatta pris tillhandahållen dem af sällskapets ledamöter, som önskat erhålla densamma, hvarföre sällskapet fortfarande står i tacksamhetsförbindelse hos tidningens nitiske utgifvare.

Redan under år 1865 väcktes fråga om bildandet af en fond, hvarigenom sällskapet skulle kunna komma i tillfälle att lemna något understöd åt sådana af dess medlemmar bland de egentlige trädgårdsodlarna, som råkat i ekonomiskt betryck och således kunde vara förtjente af något understöd från sällskapets sida. Sedan denna fråga på flere sammankomster diskuterats samt med intresse omfattats af flertalet bland ledamöterna, beslöts på vårsammankomsten bildandet af en dylik fond, under namn af »Upsala trädgårdssällskaps begravnings- och understödsfond», hvarjemte på samma gång ett af en tillsatt komité utarbetadt förslag till stadgar upplästes, diskuterades samt godkändes.

Den sedvanliga utställningen af trädgårdsalster hölls detta år den 22—24 sept. här i staden. Af Upsala läns kongl. landthushållnings-sällskap hade, liksom de förra åren, till prisers utdelande anslagits en summa af 25 specier, hvarjemte af sällskapets egen kassa för samma ändamål lemnats 5 specier samt af enskild gifvare 1 specie; summa 31 specier. För denna summa

utdelades 2 första pris å 3 specier, 5 andra pris å 2 specier, 14 tredje pris å 1 specie samt 4 extra pris å $\frac{1}{2}$ specie. Som prisdomare fungerade herrar prof. Bergstrand, dokt. Døvertie, trädgårdsmästarna C. E. Barklund och E. Eriksson.

I utställningen deltog 10 utställare med inalles 283 nummer, och var densamma besökt af omkring 500 personer. Att utställningen detta år ej var så rikhaltig som de föregående årens samt utställarnes antal färre, har sin naturliga förklaringsgrund i den under sommaren rådande ogynnsamma väderleken och dess menliga inverkan på trädgårdsodlingen i allmänhet, och kan således ej anses såsom något tecken till minskadt intresse för saken, så mycket mera som enligt kompetente personers omdöme denna utställning kunde fullt uthärda jemförelse med de under året å andra orter föranstaltade.

Genom formligt beslut har vidare trädgårdssällskapet bestämt, att den ena hälften af inkomsten för de till sällskapet skänkta och på auktion försålda expositionsartiklarne skall framdeles användas såsom premier vid nästföljande utställning, samt den andra hälften tillfalla den förut omtalade »begravnings- och understödsfonden».

A experimentalfältet har arbetet under året fortgått enligt samma plan som förut. På de tre år, som förflutit sedan arrenderättens erhållande, har arbetet utan afbrott bedrivits, så att nu hela det stora fältet är upplöjdt och uppodladt; gångar hafva, der sådana förut ej funnits, blifvit upptagna och grusade, samt häckar planterats rundtomkring detsamma. En del af fältet, nämligen den närmast staden liggande, har efter fastställd plan blifvit igenlagd till gräsplaner, der jemväl blomstergrupper och planteringar anlagts. På ett stycke har en sparrisplantering blifvit anlagd, som lofvar goda resultat samt anses kunna redan nästa år begynna att skördas. En betydlig mängd unga träd och buskar hafva redan planterats, hvarjemte sällskapet eger hopp att från länets trädskola erhålla ett antal träd till ytterligare planterande. Slutligen har en stor del af fältet varit besädd med köks- och blomsterväxter, som lemnat en icke obetydlig afkastning, hvilken säkerligen skulle blifvit vida större, om icke som bekant de missgynnande väderleksförhållandena under sistlidne sommar varit. Af

kastningen af fältet var dock icke desto mindre betydligt större än under näst föregående år, och bör densamma under de följande åren, såvida icke högst ogynnsamma förhållanden inträffa, kunna uppdrivas till den höjd, att den bör kunna motsvara icke blott den årliga kostnaden utan äfven lemna öfverskott till amorterande af den skuld, som sällskapet iråkat i och för första upparbetandet af fältet. Detsamma har naturligtvis kraft ganska stora omkostnader, som ej på långt när kunnat bestridas med sällskapets egna inskränkta tillgångar, hvadan för närvarande en icke obetydlig skuld finnes. Då sällskapet dessutom icke haft att glädja sig åt något understöd från annat håll, enär de ansök-

ningar, som gjorts, att dels af länets landthushållningssällskap, dels af Upsala stads fullmäktige erhålla antingen ett bestämdt anslag till fältets uppodling eller ock ett räntefritt lån, blifvit på båda hållen afslagna, så är den ekonomiska ställningen för närvarande i icke ringa grad bekymmerfull.

Men om också det nya året inträdt under förhållanden, som man kunde önskat hafva varit ljusare, så vilja vi dock hoppas, att utvägar skola finnas till upphjelpande af den närvarande ställningen och till betäckande af den uppkomna bristen i sällskapets kassa, samt att den goda sak, för hvilken vi alla arbeta, slutligen skall krönas med framgång.

Svenska Trädgårdsföreningens förhandlingar.

Odlingen af prydnadsväxter vid Svenska Trädgårdsföreningen 1866.

(Forts. från *N* 4.)

Nicotiana purpurea grandiflora, mycket beprisd i fjolårets frökataloger, är ej annat än en varietet af den vanliga tobaken, men med mörkare blommor. Växte väl frodigt, men bladen sönderslitas af blåst och är föga förtjent att odla. Detsamma kan äfven sägas om den mångåriga *Nicotiana wigandioides*, som visserligen skiljer sig något i utseendet från vanlig tobak, men igenkännes af alla för att vara en tobakssort, och då denna växt är så allmän i stockholms-trakten, vill ingen såsom prydnad odla något liknande densamma.

Polemonium coeruleum fol. var. är en af de vackraste nyare varieteter med hvitspräckliga blad. Moderarten är allmänt bekant i våra trädgårdar och hos ifrågavarande varietet äro de vackert parbladiga bladens småblad tecknade med en rent hvit kant. Passar att intaga midten i grupper, bestående af låga, mörkbladiga växter, såsom förut är sagdt om *Centaurea candidissima*, och förökes af sticklingar, hvartill de korta sidoskotten begagnas. Öfvervintras på ljus plats i kallhuset.

Polymnia canadensis, grandis och *Uvedalia* uppnå 3—4 fots höjd med en ensam stam och motsittande blad, liknande *Cosmophyllum*. Blifva ej så storbladige som denna växt, men äro ganska prydliga. Öfvervintras i varmt eller tempererad hus; rötterna äro knöliga och stammarne årligen utgående. Förökas genom delning när stånden äro stora; äfven genom sticklingar af mjuka skott. Få hvarken uttorka eller få för mycket fuktighet under vintern.

Senecio Ghiesbreghtii. Växten bildar en tjock, merendels ogrenad stam, besatt med små vårtor på barken och efter åldern 1—3 fot hög. Bladen äro stora, ovala, tandade, lifligt gröna. Är ganska dekorativ och för sitt yfviga bladverks skull endast passande att ställa fristående. Förökes

af frön och sticklingar; öfvervintras i varmhus, der den äfven under vintern gifver prydnad.

Solanum atropurpureum, laciniatum, marginatum, pyracanthum och *robustum* omnämndes i förra berättelsen och äro bland de värdefullaste bladväxter. Utom nämnde arter odlades förliden sommar den ännu nyare *S. vescum*, hvilken nära liknar *S. laciniatum*, skiljande sig hufvudsakligast ifrån densamma genom längre afstånd mellan bladens sidofilkar och något lägre växt. Anmärkningsvärdt var, att båda i september månad, stående i sin yppigaste växt, plötsligt så angrepos af potatissjukan, att de på mindre än en vecka alldeles förderfvades. Sjukdomen angrep icke de andra arterna, oaktadt de stodo blandade med dem. *S. vescum* uppdrages af frö och behandlas som ettårig växt.

Sparmannia africana. Denna gamla bekanta växt utplanteras på kalljord, blommor väl icke, men blir ganska frodig och derigenom mycket dekorativ. Tvänne till samma familj (*Tiliaceae*) hörande arter, *Entelia arboreescens* och *palmata*, äro äfven brukliga och prydnade. Uppdragne förlidet år af frön skola de denna sommar utplanteras.

Udhea bipinnatifida och *pinnatifida* samt *Wigandia caracasana* voro äfven utplanterade, men, beskrifna föregående år, anföras här ej vidare, än att de trifdes förträffligt och kunna fortfarande räknas till bladväxter af första rangen.

Ofvanstående äro alla dikotyledoner. Af monokotyledona bladväxter må anföras:

Zea Mays fol. var. äfven kallad *Z. japonica*. Denna varietet, som har hvitrandiga blad, växer ej högre än 3 fot och är en praktig acquisition för grupper af likartade växter, äfven skulle små, enbart af densamma bestående, i gräsplaner förlagde grupper göra god effekt. Bättre sommar än förlidna synes den dock fordra, ty det visade

sig likasom rötfäckar på de hvita delarne af bladen, synbart härrörande af den långvariga vätan. Liksom med jättemajsen är bäst att i medlet af april lägga fröen i krukor af 5 tums vidd, ett frö i hvarje, och låta plantorna der förblifva tills de med åtföljande jordklump kunna utsättas.

Sorghum Imphy. En ganska prätigt ettårig gräsart, uppnående 5—6 fots höjd och af värde äfven derföre, att den i storlek kommer närmast jättemajsen och kan, då denna utgör midten i en grupp, sättas utanför densamma. Växer spensligare än majs, men har lika liflig ljus grönska. Säs lika med hvad ofvan är sagdt om majs, men 5, 6 frön läggas i hvarje kruka, hvarigenom stånden blifva yfvigare.

Andropogon Sorghum liknar nära föregående, men blir i fot lägre och passar derföre näst densamma till grupper af rundning. Uppdragning lika med föregående.

Canna. Här af odlades åtskilliga arter och varieteter. De kunna delas uti: a) sådana som hafva helt gröna och b) som hafva rödbruna blad. Till de förra höra *Canna angustifolia*, hög och smalbladig; *C. gigantea*, hög och bredbladig, samt *C. musaeifolia maxima*, hög och ännu bredbladigare samt ganska storartad. Till de rödbladiga höra, utom den bekanta *C. discolor*, hvilken för sina ansenliga blads skull alltid blir af värde, äfven *C. purpurea spectabilis*, ganska praktfull med purpuröda blommor; skiljande sig från förenämnde genom högre växt och smalare blad, men hvilka hafva klarare röd färg. Den försvarar sin plats såsom en distinkt form; men är ömtåligare än de flesta andra af släktet. Slutligen tillkommer *C. Warczewicsi*, hvilken blir endast 1 fot hög med rödskiftande blad och hög-röda blommor.

Hithörande sorter, odlade af Föreningen, men ännu ej försökta till utplantering, äro följande: *Agapanthus umbellatus fol. var.*, med blågröna hvitrandade blad, är utmärkt vacker och såsom stor skulle den blifva af mycken prydnad att plantera i vaser. Går troligen på kall jord under sommaren likasom moderarten. — *Andropogon giganteum* bildar stora tufvor af ganska långa, smala, mörkgröna blad, liknar i växtsättet *Gynerium*, men är mörkare. Uppdragen af frö förlidet är blef den ansenlig nog första sommaren, men skall den andra uppnå full storlek och kunna blomma. — *Hemerocallis fulva fol. var.* får vackert hvitrandade blad, men synes vara obeständig och stundom blifva helt grön. — *Iris bicolor fol. var.* är mycket vacker, med mörkgröna, rent hvitrandiga blad, ännu oförsökt till hårdigheten, likaså ett nytt slags randgräs, *Molinia coerulea fol. var.*

b) Bladväxter ensamt för krukodling.

Antirrhinum (Linaria) Cymallaria fol. var., krypande kallhusväxt, med hvita, blågröna och stundom äfven något rosenröda blad; vacker och passande för amplar. — *Bambusa Fortunei fol.*

var., ett lågt randgräs för varmhus, växande vinter och sommar. — *Boehmeria macrophylla*, trädartad varmhusväxt med stora sammetslika blad af en vacker grönska. — *Caladium Chantini, picturatum* och *Wighti* hafva, isynnerhet den förstnämnde, så skönt tecknade blad, att de täfla med blommor i fägring; de nedgå under vintern, då deras rötter få kvarligga i den uttorkade jorden, tills februari eller mars, då de planteras i frisk jord och försättas i drifning. Rötterna äro mycket ömtåliga och få aktas väl för röta, låta dela sig till förökning, men det får ej ske förr än de börjat skjuta nya skott. — *Chamaepeuce diacantha* är en ganska märkvärdig och prydlig tistelartad växt. Bladen, utgående åt alla sidor från roten, äro långa och smala, af blågrön färg, med en rent hvit midternerv, hvarifrån äfvenledes hvita sidonerver utgå till bladkanten, ändande sig i en tvåklufven tagg. Går troligen på kalljord om sommaren, men kan då ej med den fördel visa sig, som när den är odlad i kruka. — *Cyperus alternifolius*, ett utmärkt dekorativt gräs med 2 fots långa, kala, trekantiga strån, i hvars topp bladen bilda kransar. Förökes lätt genom delning, öfvervintras i varmhus och är ej kinkigt. — *Cyperus alternifolius fol. var.* har vackert hvitrandade strån och blad, men är mycket svagare till växten än moderarten, och man får hålla den magert och i smärre krukor, annars tager den till att växa yppigt och spräckligheten försvinner. — *Dracaena marginata* är utmärkt vacker, bladen, nära så smala som på den vanliga *D. paniculata*, men tjockare, äro af en glänsande mörkgrön färg med en smal brun kant. — *Eranthemum sanguinolentum* har upprätta fyrkantiga stjelkar med motsittande tumslånga blad af en klar grönska, genomdragna med karmosinröda ådror. Ganska vacker, förvaras i varmhus och förökas lätt af sticklingar. — *Epilobium hirsutum fol. var.* skulle egentligen tillhöra kalljord, men tyckes vara nog ömtålig i kruka och af föga värde; detsamma kan sägas om *Cheiranthus Cheiri fol. var.* (Lackviol med spräckliga blad) hvilken tyckes vara en helt sjuklig form. — *Evonymus japonicus tricolor* och *E. radicans fol. var.* äro nya japanska varieteter af dessa bekanta växter, den förre dock mera egen än vacker; den senare med sina slaka grenar och hvitspräckliga blad är jemförelsevis vackrare, men får ej någon redig form. Den lär i utlandet begagnas på kalljord, nedkrokad på samma sätt som ofvan är sagdt om *Lonicera brachypoda*. — *Ficus Cooperi*, vacker art med glänsande mörkgröna, rödådrade blad. — *Gymnostachya Verschaffelti*, krypande växt med ovala, 3 tums långa, glatta motsittande blad af en ljus grönska, genomdragna med närliga ådror af rosenröd färg. Ganska egendomlig och vacker, förvaras i varmhus, fordrar skugga under sommaren och förökes lätt af sticklingar. — *Hibiscus tricolor*, spenslig buskartad varmhusväxt med spetsiga blad, som stundom äro brokiga i hvitt och rödt; har hittills visat sig vara

af mindre värde. — *Ligularia Kaempferi fol. marginatis* liknar till bladens form den bekanta *Farfugium grande* och i allmänhet *Tussilagaarterna*; de äro blågröna med oregelbunden hvit kant. Är rätt dekorativ, icke ömtalig, förvaras i kallhus och förökas genom delning. — *Pandanus utilis* är väl af gammalt känd, men icke så spridd som den förtjenar. Såsom dekorationsväxt i samma genre som *Dracaenerna*, d. v. s. med smala, från en medelpunkt åt alla sidor utgående blad, kan den ställas i första rummet genom sina ledigt bågformigt utböjda blad af glänsande mörkgrön färg, med en rödbrun skiftning vid basen och fina, täta, broskartade taggar utefter kanterna, äfven af rödbrun färg. Lättskött varmhusväxt af ett friskt och lifligt utseende och skulle troligen äfven trifvas i boningsrum. — *Panicum sulcatum*, ett ganska dekorativt gräs af 2—3 fots höjd, vackrare än den gamla *P. plicatum*, och som genom sina i veck lagda blad påminner mycket om *Curculigo recurvata*. Förvaras i varmhus, fordrar stora krukor, samt förökas af frön och rot-delning. — *Pelargonium Mistress Pollock* och *quadricolor* tillhöra de nya brokbladiga varieteterna, som jemte grönt och hvitt i bladens teckning äfven hafva rödt och brunt. Hos förstnämnde är det hvita mera gulaktigt än hos den senare; båda äro ganska prydliga. Af mycket saftig natur, äro de under vintern ganska benägna för rötta och böra då vattnas helt sparsamt. — *Saxifraga sarmentosa tricolor*, en förändring med hvit- och rödspräckliga blad af den bekanta arten, är utmärkt vacker. Förökas genom plantor, som växa på de trådsmla refvorna, fordrar jemn fuktighet och trifves bäst i varmhus. — *Serissa foetida fol. var.* är trädartad med blad liknande dem hos grof myrten, regelbundet kantade med hvitt; om vintern något tynande, visar den sig vackrast under den varmaste tiden. Kallhusväxt, lätt förökad af sticklingar. — *Tradescantia discolor vittata*. Den ursprungliga arten är af naturen brokig med sina jemnbreda, rännformiga, från en kort stam utgående blad, hvilka äro på öfre sidan glänsande gröna, på den undre karmosinröda, men hos denna afart förekommer ytterligare vitgröna, temligen regelbundna ränder på bladens öfre sida. Ganska vacker varmhusväxt, lätt förökad af sidoskott.

c) Skönblommande krukväxter.

Begonia Dignsvelliana, semperflorens Saundersii och *incarnata* böra odlas öfverallt der ett varmhus finnes, ty de blomma ganska vackert och tacksamt under november, december och januari månader. Sistnämnde art, som längre varit odlad, uppnår 1 å 2 fots höjd och har blekröda blommor; de båda andra äro nyare, likna hvarandra nära med små ljusgröna blad och hafva

klart högröda blommor. Äfven böra de äldre *B. Dregei* och *semplorens* icke åsidosättas, ty uppdragne af sticklingar om våren, blomma de från senhösten ända till jultiden och utgöra dessa 5 arter ett icke oväsentligt bidrag för vinterfloreringen.

Campanula pulla är en liten utmärkt täck klockblomma, växer ej högre än 4 tum, men blommor ganska rikt med blå, hos en afart hvita blommor. Uppdrogs af frö på våren och, planterad i 3 tums krukor, blommade den nästan hela juli och augusti månader, men torde nu öfvervintrad blomma på vårsidan. Synes kunna förökas af rot-delning och öfvervintras ljusst och endast frostfritt.

Libonia floribunda. Buskartad månggrenig växt af vacker grönska med motsittande helbräddade blad och rörformiga 1 tum långa gula, i spetsen högröda blommor, som framkomma i grentopparna. Af sticklingar förl. vår uppdragne exemplar höllos hela sommaren under glas i en bänk, men i augusti, då de uppnått 1 fots höjd och genom toppning blifvit mycket buskiga, aftogos fönstren för att gifva växten mera mognad. I september inflyttades de i varmhus, började blomma i nov. och dec., men blomningen var dock ej så ymnig, som artnamnet förutsätter. Troligen blir blomningen fullkomligare vid en långsammare utveckling i lägre temperatur.

Myosotis hybrida semperflorens Kaiserinn Elisabeth är det långa namnet på en af blomsterodlingens mest beprisdade nyheter för förra året. Den skall hafva uppstått någonstades i Tyskland genom befruktning emellan *M. alpestris* och *azorica* och den liknar sistnämnde mycket genom sin trädaktiga stam samt de tjocka, fasta, rosettformigt ställda bladen. Växten har derigenom en ganska god habitus. Blommoerna, knappt så stora som hos *M. alpestris*, äro af en renare blå färg, och om denna sort verkligen håller hvad derom förmäles, nämligen att utsatt på kalljord blomma hela sommaren, gifves det ingen blåblommade som öfverträffar den och den skall då uttränga de ymnigt för grupper begagnade blå Lobelierna. Men girigheten att vinna förökning af den svaga inkomna plantan, gjorde att blomningen måste försakas, ty hvarje nytt skott begagnades till stickling, och kunna nu vackra exemplar aflåtas å 75 öre stycket. Har öfvervintrats i kallhus, men lär vara hårdig att stå ute.

Bland annuella frilandsblommor må nämnas *Sanvitalia procumbens fl. pl.* hvilken dock ej är så dubbel, som utländska katalogers afbildningar framställa, men torde blifva det genom fortsatt odling. Först då kan den hafva företräde framför den enkla, men så länge ännu något synes af den svarta skifvan i blommans midt, har den, sedd i massa på grupp, föga olikhet med denna.

Om ettåriga blomsterväxter.

Af Georg Löwegren.

(Forts. från nr 4.)

Den bekanta *Phlox Drummondie* infördes 1834 eller 1835 från Texas till England och är en af våra mest omtyckta och vackraste sommarblommor. Dess blommor variera i rödt, hvitt och violett och har man på senare tiden sammanställt varieteterna i bestämda grupper, t. ex. Leopoldi-gruppen, som i midten af blomman har en stjärna af annan färg; Radetzky-gruppen med annorlunda färgade kanter på blombladen; Radovitzii-gruppen med från blommans midt utlöpande hvita ränder o. s. v. För ett par år sedan tillkom en varietet med gulaktiga blommor, som blef kallad *Phl. Drum. Isabellina* och som förtjenar uppmärksammas. Alla äro utomordentligt vackra, så väl för krukor, som för grupper på gräsplaner, och borde aldrig saknas i en trädgård der blommor odlas. Frön utsås i mars eller april i krukor, fat eller ljum drifbänk. De unga plantorna omskolas så snart sig göra låter, antingen under ett drifbänksfönster eller ensamma i små, sedan med oskadade rotklippar i större krukor; hållas under glas, luftas och vattnas tills de i början af juni kunna utplanteras på kalljord, i lös, fet, något sandblandad trädgårdsjord. Till öfvervintring göres utsädet i slutet af juli. Fordrar under vintern 6—8 gr. värme, en ljus och torr plats, samt frisk luft så ofta väderleken det tillåter.

Platystemon californicum (1833) härstammar, som namnet angifver, från Californien och hör till valmoernas familj. Blir omkring 1½ fot hög och har rätt vackra blekgula blommor med hvita ståndare. Fröen utsås om våren på rabatter.

Podolepis-arterna härstamma från nya Holland, hvarest de växa i sandig jord på solrika ställen, hafva rätt täcka blommor, men äro så ömtaliga för väta och rå väderlek, att det icke är rådligt odla dem i stor skala på grupper etc. *P. affinis* (1860) har gula, rätt täcka blommor och är ganska lik den äldre *P. acuminata* (1835). *P. gracilis* (1826) är den vackraste i släktet; har talrika, hvita, ljusröda eller rosenröda blommor. *P. chrysantha* är varietet af *P. aristata* (1837) och rätt nätt. *P. rugata* (1833) och *P. canescens* ha båda rätt vackra gula blommor.

Fröen sås om våren i kruk och plantorna odlas i ljum drifbänk, nära under glaset, tills de i början af juni kunna utplanteras på solrika rabatter, helst så, att man på ett eller annat sätt kan skydda dem för starka eller ihållande regn. Huru tyskarna kunna kalla dessa blommor för »schöne, haltbaare Immortellen» är svårt att förstå, då de afskurna blommorna icke hålla sig längre eller bättre än hvilken annan blomma som helst. Moget frö fås endast om exemplaren odlas under glas.

Polycarena capensis är en sydafrikansk växt

af familjen Serophulariaceæ, med gula, ganska oansenliga blommor. Frön utsås på fritt land.

Polycolumna Stuartii från nya Holland, som ofta rekommenderas såsom immortell, »med stora, fyllda, hvita blommor», förtjenar som blomsterväxt allsingen uppmärksamhet. Om den nyare, *P. conglutinosa*, är bättre är för oss ännu obekant.

Polygonum orientale är en gammal bekant växt (1707) som med fördel kan användas bland bladväxter, hvaraf den med sina talrika, vackert röda blomax, gör en utmärkt god effekt. En var. *P. o. pumilum* är lågväxt och mera rikblommig. Hvad man får under *P. speciosum* torde ej vara någon annan än nyssnämnde *pumilum*.

Portulaca tillhör de s. k. middagsblommorna, som endast i klart solsken öppna sina blommor. De trifvas bäst på en torr sandjord och mellan stenarne på klippanläggningar, tillsammans med *Mesembryanthemum*, *Gramanthes*, *Crassula* och andra succulenta växter. Efter befruktning mellan *P. Gilliesii* och *P. grandiflora*, hvilka båda härstamma från Chili och hafva ljus- och mörkröda blommor, har man erhållit en mängd hybrider, som variera i alla färgnyancer från hvitt och ljusgult till mörkaste purpurrödt. Dessa hybrider kallas i frökataloger *P. Thorburnii*, *Thellusonii*, *Blensonii*, *caryophylloides* o. s. v., äro utomordentligt vackra och förtjena, liksom de på senare åren tillkomna dubbla varieteterna, den största uppmärksamhet. Behandlas som *Gramanthes*.

Under namn *Reseda crystallina* erhöles för några år sedan en växt så lik den gamla, syd-europeiska *R. alba*, att det icke var möjligt se någon skillnad på dessa båda. I C. F. Liepes frökatalog N:o 20 står dock att växten liknar *R. odorata*, men har större och med genomskinliga upphöjningar försedda fröhus. Vare härmed huru som helst är dock växten lika anspråkslös som den sedan flera år i fröhandeln utbudna *R. myriophylla* eller den, besynnerligt nog, ganska allmänt odlade *R. alba*. Af den vanliga resedan, *Reseda odorata*, har man tvänne varieteter, som förtjena uppmärksammas; en med större blommor (*R. o. grandiflora*) och en med kraftfullare, något trädartadt växtsätt. Af den senare sorten uppdrogos fordom ganska vackra småträd med runda eller pyramidala kronor. Resedans odling på kalljord är tillräckligt bekant, hvarföre vi inskränka oss till att här endast nämna några ord om dess skötsel i krukor.

I Bosses »Handbuch der Blumengärtnererei» lemnas följande anvisning till resedans odling i krukor.

Frön sås på kalljord i slutet af juni. I medio af september inplanteras plantorna med klimp i passande krukor, skuggas några dagar efter inplanteringen, men utsätts sedan för sol och luft, skyddas såväl för ihållande regn, som för möjli-

gen inträffande nattfroster. I början af november inställas de i kalla växthus eller soliga kammarfönster, hvarest de blifva greniga och fortfara med blomningen hela vintern.

Vill man uppdraga reseda i stamform, utsås frö af *R. o. arborea* om våren; de unga plantorna omplanteras ensamma i små krukor, hvar efter de vid tilltagande ålder uppbindas vid små käppar, hvarvid de smärre sidogrenarna aftagas. Då de blifvit omkring 10—12 tum höga låter man grenarna utbreda sig upptill och toppar dem blott emellanåt, för att få dem att bilda en tät krona. Under växandet måste de tid efter annan omplanteras i större, slutligen 6—7 tum vida krukor.

Af den lilla utmärkt vackra immortellblomman *Rhodanthe Manglesii* (1832) har man en varietet med något mörkare blommor, som förtjenar rekommenderas. I frökataloger får den namnet *Rh. sanguinea*. År 1862 kom en ny art, *Rh. maculata*, i handeln, hvars blommor äro dubbelt så stora, men ej så talrika som hos den vanliga sorten, rosenröda med en mörkkarmosinfärgad ring i midten. En varietet med hvita (*Rh. m. fl. alba*) och en med mörkare röda blommor (*Rh. m. atrosanguinea*), tillkommo för ett par år sedan.

Dessa utmärkt nätta växter härstamma från

nya Holland, hvarest de växa på sandiga och för solen utsatta ställen, blifva omkring 1 fot höga och kunna begagnas såväl uti krukor, som på kalljord. De afskurna blommorna hålla sig utmärkt bra och kunna användas i immortellbuketter, kransar, mellan dubbelfönster o. s. v. Odlas som *Acroclinium* men fordra varmare.

Rudbeckia amplexicaulis (*Dracopsis amplexicaulis*) är en mexikansk Senecionideæ, som blommar från juli till hösten med rätt vackra gula blommor. Användbar på rabatter och odlas som *Centaurea*.

Sabbatia campestris är en utmärkt nätt liten blomma från Louisiana, Chili och Peru, men tyvärr för spenslig för att med framgång kunna odlas på kalljord. Har vackra rosenröda, i svalget gula blommor och hör till familjen Gentianeæ.

Behandlas som *Chlora perfoliata*.

Alla uti fröhandeln förekommande *Salpiglossis* äro varieteter af *S. sinuata* (*S. straminea* och *S. atropurpurea*) från Chili och Peru. På de senare åren hafva de, hvad blommornas färger beträffar, blifvit så betydligt förbättrade, att man numera med skäl kan räkna dem bland våra aldravackraste sommarblommor.

(Forts.)

Minneslista för blomsterodlare i maj 1867.

Såväl i varmhuset som i tempererade huset fortfar man ännu att beskära, uppbinda och omplantera alla de växter, som deraf äro i behof. Vattningen sker rikligt. Det är öfverhufvud taget bättre, att vid denna tid, då de flesta växter äro i full växtlighet, gifva något för mycket, än för litet vatten. De tropiska växterna fordra isynnerhet mycken fuktighet och få aldrig torka så, att bladen sloka, hvilket för dem är mycket förderligt. En palm t. ex. är det nästan omöjligt att vattna till döds. Dör någon palm i växthusen, så kan man vara öfvertygad om, att det nio gånger bland tio sker af brist på tillräcklig fuktighet. Med trädartade ormbunkar är det samma förhållande. Deras stammar, som till största delen bestå af rötter, måste besprutas 3 å 4 gånger om dagen och rotklimparna hållas jemnt fuktiga. *Achimenes*, *Gloxinia*, *Gesneria* och *Nægelia* omplanteras med oskadade rotklimpar i större krukor och de af dem som redan blomma förflyttas till de öfriga blommande växterna i tempererade huset. Äfven *Caladium*, *Curcuma m. fl.*, som hafva för små krukor, förflyttas med hel rotklimp i större. Dessa växter fordra en god, humusrik jord, men fördraga ej animaliska gödningsämnen. Har man en, om också liten, orchidésamling, så får man i denna månad glädja sig åt en mängd, merendels utmärkt välluktande, blommor, af underbara former och vackra färger, och man skall säkert finna den möda man haft med dem rikligen er-

satt. Vid vattningen af blommande Orchidéer bör man tillse, att vattendroppar ej blifva kvarsittande på blommorna, emedan dessa deraf blifva fläckiga. I medio af månaden kan man uti de tempererade husen utflytta alla härdiga växter, såsom Lager, *Rhododendron ponticum*, Granaträd, *Viburnum Tinus*, *Evonymus*, *Mahonia m. fl.* Något längre fram Citron- och Apelsinträden, *Myrten* o. s. v. *). De måste dock ställas på en skyddad plats och så, att de i händelse af frost kunna öfvertäckas. De uti tempererade husen kvarstående växterna, såväl som alla i drifbänkarna stående gruppväxter och blomsterplantor, luftas nu äfven om nätterna. Derjemte vänjas de så mycket som möjligt vid solen, så att de, då de i nästa månad utflyttas i det fria, icke komma att lida af ombytet.

Som väderleken i förra månaden hindrade jordarbetenas utförande i blomsterträdgården, måste man nu med fördubblad ifver färdiggöra desamma. Blomstergrupperne iordninggöras så att man, så snart tjenlig väderlek inträffar, på en del af dem kan utplantera de för nattfroster mindre ömtåliga växterna, såsom öfvervintrade *Lejongap* (*Antirrhinum*), *Penstemon*, blommande *Vinterlöfkojor*, *Mimulus m. fl.* Blomstergruppena böra läggas 2 till 3 fot från gången, vara af enkel men vacker form, på midten 6—8 tum högre än gräsplanen, men vid kanterna jem-

*) I de nordligare delarne af landet får dock växternas utflyttning sparas till längre fram.

høga med denna. Runda, halfrunda, ovala och halfovala med afrundade hörn äro att föredraga; skarpa spetsar och vinklar undvikas. Framförallt undviker man att göra grupper i form af blommor, bokstäfver, hjertan, kronor och ymnighetshorn, hvilket endast bevisar dålig smak. Flera grupper sammansatta till en figur passa endast i närheten af byggningar, hvarest de så ordnas, att de någorlunda stämma öfverens med byggnadsstilen. Att jordmånen i grupperna bör vara fin och kraftig, förstås af sig sjelft.

Mot slutet af månaden kan man från drifbänkarna utplantera Astrar, Löfkojor, Phlox, Penséer, Coreopsis m. fl. *). Detta arbete får ej förrättas i solskenet, utan göras mot aftonen, eller på en regnig eller mulen dag. Efter planteringen vattnas genast och tillräckligt och skulle de derpå följande dagarna blifva klara, skuggas

*) Se nästfölgande rot.

Breflåda.

På grund af framställningar från ett par håll, bedja vi få upplysa att om något exemplar af Trädgårdstidningen uteblifver, bör detta anmälas å det postkontor eller i den boklåda prenumeration skett, och som tidningen alltid utkommer ordentligt för hvarje månad och vanligen i god tid, är det dens skyldighet, som emottagit prenumerationsbillet, att tillhandahålla prenumeranten alla nummer. Med undantag af de få exemplar å hvilka prenumererats direkte hos redaktionen, distribueras tidningen af Holmbergiska bokhandeln i Stockholm.

L. F. G.— Asp och dylika genom sina rötter för åkerfalten menliga träd utrotas säkrast genom att under safningstiden på våren på stammarna borttaga en omkring 1 fots bred barkring. Man har sedan ingenting vidare att göra, än att skyndsamt aflägsna alla skott som frambyta nedanför det ställe på stammen der barkningen blifvit borttagen, samt afhugga alla skott som uppkomma från rötterna, vare sig på närmare eller fjärrare afstånd från träden. Genom detta behandlingssätt befriar man sig från dylika träd i det att vanligen efter ett par års förlopp både sjelfva träden och alla deras rötter äro döda. Utrymmet här nekar oss att iedogöra för orsaken till denna verkan af den nämnda operationen, men vi kunna på grund af egen erfarenhet rekommendera medlet såsom ofelbart, så framt man icke uraktlåter att efter operationen aflägsna alla rotskott och de skott som vanligen i myckenhet frambyta från nedre delen af stammen.

Annonser.

Tidsskrift for Havevæsen,

udgivet af J. A. Dybdahl og Eug. Warming. Dette Tidsskrift, der med 1ste april begynder sin 2:den Aargang, udkommer 2 Gange maanedlig, hvergang med 1 Ark i stort Imp. 8:vo, ledsaget af Afbildninger, trykte i Texten og af og til med kolorerede Tavler som Bilag. Prisen er, Forsendelsen iberegnet, 1 Rdlr. Kvartalet overalt i Danmark, Norge og Sverrig, og Subskription modtages saavel paa alle Postkontorer som i alle Boglader samt hos Hovedkommissionair

G. E. C. Gad,

Kjøbenhavn, Vimmelskaiet N:o 32.

Göteborgs Trädgårdsförening håller ständigt lager af fullkomligt friska och pålitliga köksträdgård-

plantorna med öfverstjelpta blomkrukor eller i jorden nedsatta qvistar. Hafva plantorna en gång före planteringen varit omskolade, låta de flesta upptaga sig med klimp och växa i så fall snart till. Hyacinther, tidiga Tulpaner, Narcisser och Crocus, som nu hafva blommat ut, upptagas från grupperna och nedslås i jorden på ett annat ställe, hvarest de förblifva tills bladen vissnat, då de upptagas, rensas och läggas till torkning på ett luftigt ställe, dock ej i solen. Har man ännu ej utsatt frö af de i förra minneslistan nämnda frilandsblommor, är det nu hög tid att göra det. I början af månaden kan man ännu plantera diverse slags träd och buskar, senare endast sådana, som ej hunnit långt i vegetation. All vinterbetäckning borttages nu alldeles. Buskpartierna omgrävas och hvarje vrå i trädgården städas.

G. L.—n.

gräs- och ekonomiefrön af alla brukliga sorter, samt träd-, buskväxt- och blomsterfrön. Från våra trädskolor kunna till vårplanteringar erhållas fruktträd, bärbuskar, skogs-, allé- och parkträd. Rikt urval af rosor och georginer samt blomsterväxter för fritt land och växthus.

Priskuranter å frön och växter tillsändas respektive requirenter kostnadsfritt.

Göteborgs trädgårdsförening genom

Georg Löwegren.

Hillersjö Trädgårdsbolag.

Adress: Stockholm.

Rekommenderar till instundande vår sina rika förråd af alla slags trädskoleväxter och kalljordsblommor, såsom:

Äpple-, Päron-, Bigarå-, Körsbärs- och Plommonträd i vackra välformade exemplar af alla brukliga former.

Persiko- och Aprikosträd i spalier.

Krusbärs-, Hallon- och Vinbärsbuskar af flera utmärkta och ypperliga slag.

Jordgubbar och Smultron, 60 de förträffligaste sorter.

Vinrankor, odlade i krukor af många sorter.

Äkta Erfurter Jättesparrisplanter.

Häckplanter af Hagtorn, Ligustrum m. m.

Park-, Allé- och Ornamentsträd, Hängträd, Prydnads- och Blomsterträd.

Prydnads- och Blomsterbuskar.

Kläng- och Slingerväxter af allahanda slag.

Törnrosor.

Ett särdeles stort sortiment af de bästa kalljordsrosor. Remontant-törnrosor, praktfulla sorter såväl hög- som lågstammiga.

Perenna Blomsterväxter.

Stockrosor (Skottska prismalvor).

Paeonier, Nejlikor, Liljor och Gladioler uti särdeles vackra sorter.

200 sorter Dahlier, prisbelönta 1866 i Stockholm.

Detta et.blissement, som innefattar en areal af 27 tunnland, är för åtta år sedan börjad och har sedan dess sträfvat att skaffa och odla det bästa i fruktväg och öfriga trädskolealster som äro mest passande för vårt nordliga klimat.

Alla requisitioner, försedda med tydlig adress, *liquid* eller *avisning* på något *handelshus* i Stockholm, samt uppgift öfver det transportsätt som önskas, expedieras skyndsamt och noggrannt. Priskuranter tillsändas på begäran gratis.

Hillersjö Trädgårdsbolag.

Adress: Stockholm.

1000 tre å fyraårig Oxel önskas köpa och motses offerter genom

Hillersjö Trädgårdsbolag.
Adress: Stockholm.

En trädgårdsdräng, som anser sig kunna sköta en anspråkslösare trädgård, önskar plats till våren. Närmare upplysningar lemnas af *E. Lindgren.*

Vid Kongl. Landbruksakademiens Experimentalfält (adress: Stockholm & Experimentalfältet) försäljas denna vår: fruktträd, bärbuskar, smultronplanter, rankväxter, törnrosor, träd och buskar för parker m. m., hvaribland här anföras:

	Riksmünt.
Äppleträd, stamformiga	1: 50.
Päronträd, stamformiga	1: 50.
" pyramidformiga	1: 25.
Körsbärsträd, Ostheimer Weichsel, rotäkta, buskformiga	— 75.
Päronplanter, 1 års till förädling, pr 100 st. 2 rdr 50 öre, pr 1000 st. 20 rdr.	
Körsbärs-(fögelbärs-)planter, pr 100 st. 3 rdr, pr 1000 st. 25 rdr.	
Krusbärsbuskar, stora engelska i flera sorter, pr duss. 3 rdr	— 30.
" engelska och svenska i alla sorter blandade, pr 100 st. 15 rdr.	
Vinbär, röda, god sort, pr 100 st. 18 rdr, pr duss. 2 rdr 50 öre	— 25.
" " körsbärs	— 40.
" " spanska	— 35.
" " hvita, god sort, pr dussin 2 rdr 50 öre	— 25.
" " körsbärs	— 75.
" svarta stora, pr 100 st. 16 rdr, pr duss. 2 rdr 25 öre	— 20.
Hallon, röda Antwerpiska, pr 100 st. 8 rdr.	
" gula " pr dussin 2 rdr.	
" Belle de Fontenay, pr dussin 2 rdr.	
" Merveille des quatre saisons, röda, pr 100 st. 10 rdr.	
Äppelnypon (<i>Rosa pomifera Fr.</i>)	— 50.
Vinstockar i krukor i flera sorter (från Haga)	1: 50.
Trädgårdssmultron i flera sorter från 1 rdr 50 öre till 4 rdr pr 100 st.	

Alléträd.

Almar, högstammiga, pr 100 st. 90 rdr	1: —
" 6—8 fot höga, pr 100 st. 65 rdr	— 70.
Askar, 7—8 fot höga	— 75.
Hvitpilar, 8—9 fot höga	— 75.
Häggar, 6—8 fot höga	— 75.
Hästkastanier, högstammiga	1: 25.
" 7—9 fot höga	1: —
" 5—6 " "	— 75.
Lindar, högstammiga	2: —
Lärkträd, 4—5 fot höga, pr 100 st. 18 rdr	— 25.
Lönnar, högstammiga	1: 25.
" 6—8 fot höga	— 75.
Oxlar, högstammiga	1: 25.
" 6—8 fot höga	— 75.
Pyramidalmar, 6—7 fot höga	1: —
Pyramidpopplar	— 75.
Sykomorlönnar, 7—8 fot höga	— 75.
" 5—6 fot höga, pr 100 st. 40 rdr	— 50.

Häckplanter.

Alm, 2-års planter pr 100 st. 1 rdr 75 öre, pr 1000 st. 15 rdr.
Alster, 3-års planter pr 100 st. 3 rdr; 1-årsplanter pr 100 st. 1 rdr 50 öre.
Brakved (<i>Rhamnus Frangula</i>) pr 100 st. 5 rdr.
Lämplig för sura, skuggiga platser der föga annat kan växa.
Gran, 4 års skolade planter, pr 100 st. 2 rdr 50 öre, pr 1000 st. 20 rdr.
Hagtorn, 1 års planter, pr 100 st. 1 rdr, pr 1000 st. 9 rdr.

Hagg, 3—4 fot buskiga, pr 100 st. 8 rdr; 2 års planter pr 100 st. 1 rdr 50 öre, pr 1000 st. 12 rdr.
Måbärsbuskar (*Ribes alpinum*) pr 100 st. 6 rdr.
Särdeles lämpliga till häckar å skuggiga platser.
Sibiriskt ärtträd, 2—3 fot höga pr 100 st. 6 rdr; 2 års planter pr 100 st. 4 rdr; 1 års planter pr 100 st. 1 rdr 50 öre, pr 1000 st. 12 rdr.
Snöbärsbuskar, pr 100 st. 6 rdr.

Rankväxter.

	Riksmünt.
<i>Bryonia alba</i> , hundrofvä, pr dussin 2 rdr 50 öre	— 25.
<i>Hedera Helix</i> , murgrön	— 30.
<i>Lonicera Caprifolium</i> , vanlig kaprifolium, pr duss. 2: 50	— 25.
" <i>Periclymenum</i> , svensk kaprifolium, pr 100 st. 18 rdr, pr dussin 2 rdr 50 öre	— 25.
<i>Lycium ruthenicum</i> , pr dussin 2 rdr 50 öre	— 25.
<i>Menispermum canadense</i> , pr dussin 5 rdr	— 50.
<i>Rosa capreolata</i> , klängtörne, pr dussin 5 rdr	— 50.

Törnrosor.

Stamtörnrosor af utmärkta sorter 5—6 fot höga	2: —
" " " " " 3—4 " "	1: 50.
Rotäkta törnrosor i många sorter med namn från 75 öre till 1 rdr pr st.	
Då sorterna af dessa senare af köparen icke bestämmas lemnas:	
25 st. utmärkt vackra törnrosor i 25 sorter med namn för 15 rdr rmt.	
12 st. utmärkt vackra törnrosor i 12 sorter med namn för 7 rdr 50 öre rmt.	
Törnrosor utan namn i vackra blandade sorter pr dussin 5 rdr.	

Pil

odlas i ett stort antal sorter och lemnas: 100 st. pilbuskar i 10 sorter med namn för 8 rdr rmt; 100 st. 1 års pilplanter i 20 sorter med namn, deribland åtskilliga sällsynta, för 7 rdr rmt; 100 st. pilplanter i 10 sorter med namn för 5 rdr rmt.

Träd och buskar för parkanläggningar.

Deraf finnas betydliga föråder: Af buskväxter lemnas, då sorterna af köparen icke bestämmas:
100 st. i 50 sorter med namn för 20 rdr rmt.
" " 25 " " " " 15 " "
100 st. vackra i 20 sorter med namn för 25 rdr rmt.
100 " " 10 " " " 20 " "

Diverse.

Sparrisplanter, äkta darnstädter, 3 års, pr 100 st. 2 rdr 50 öre.
" Öhmans, jätte-, 2 års, pr 100 st. 2 rdr 50 öre.
" " " 1 års, pr 100 st. 1 rdr 75 öre.
Matrabarber, Prins Albert, pr st. 25 öre.
Dragon, pr st. 25 öre.
Gräslök, pr torfva 25 öre.

Å requisiton som uppgår från 50 till inemot 100 riksdaler lemnas 6 %, och å sådan som uppgår till fullt 100 rdr och deröfver lemnas 10 % rabatt vid kontant försäljning.

Utörligare priscurant öfversändes på begäran.
Stockholm & Experimentalfältet i april 1867.

E. Lindgren.

Innehåll.

Berättelse öfver Upsala trädgårdssällskaps verksamhet under år 1866. — Svenska Trädgårdsföreningens förhandlingar. — Om ettåriga blomsterväxter (iorts.). — Minneslista för blomsterodlare i maj 1867. — Annonser.